

HUKUK METODOLOJİSİ

2024-2025

Dr. Kahan Onur ARSLAN

NORMATİF HUKUK ALANLARI

- Anayasa Hukuku
- İdare Hukuku
- Medeni Hukuk
- Borçlar Hukuku
- Medeni Usul Hukuku
- Ceza Hukuku
- Ceza Muhakemesi Hukuku
- Ticaret Hukuku
- İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku
- ...

TEORİK HUKUK ALANLARI

- Hukuk Metodolojisi
- Hukuk Felsefesi
- Hukuk Sosyolojisi
- Genel Kamu Hukuku
- Hukuk Tarihi
- Roma Hukuku

HUKUK - ÇU

-cı/-ci/-cu/-cü yapım eki; isim, sıfat veya fiil köklerinden, meslek isimleri, alışkanlık, mizaç bildiren isimler ya da tarafdarlık belirten isimler türetir.

→ Balık-çı, simit-çi, fırın-cı, maden-ci,

→ içki-ci, kumar-cı,

→ şaka-cı, yalan-cı, üçkağıt-çı

→ Atatürk-çü, milliyet-çi gibi...

Türk Dil Kurumu
Sözlükleri

100
MILLÎ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

hukukçu

Sözlük Seç

hukukçu

hukukçuluk

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

hukukçu

isim

Hukuku meslek edinen, hukukla uğraşan kimse:

"Görsün bir hukukçuyu başından savmak kolay mı imiş!" - Memduh Şevket Esendal

Türk İşaret Dili

Parmak Alfabesiyle Gösterilişi

HUKUK NEDİR?

Hukuk = Haklar

```
graph TD; A[Hukuk = Haklar] --> B[Hak: Hukuken tanınmış menfaat.]; B --> C[Hukuk: Hukuken tanınan menfaatler.];
```

Hak: Hukuken tanınmış menfaat.

Hukuk: Hukuken tanınan menfaatler.

Türk Dil Kurumu
Sözlükleri

hukukçu

Sözlük Seç

hukukçu

hukukçuluk

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

hukukçu

isim

Hukuku meslek edinen, hukukla uğraşan kimse:

"Görsün bir hukukçuyu benden savmak kolay mı imiş!" - **Memduh Şevket Esendal**

Türk İşaret Dili

Parmak Alfabetiyle İstifadəsi

Toplum nezdinde yaygın olan kullanımı bakımından hukukçu sözcüğü çoğunlukla,

bir kişinin herhangi bir hukuk fakültesinden mezun olmuş bulunduğunu

ifade etmek üzere kullanılmaktadır.

HUKUKÇUNUN HEYBESİ

Akıl ve Vicdanla dokunmalı!

* Normatif Hukuk Bilgisi

- Mevzuat Bilgisi
- Usul Hukuku Bilgisi

* Hukukun Genel Teorisine İlişkin Birikim

- Hukuk Felsefesi
 - Hukuk Sosyolojisi
 - Genel Kamu Hukuku
- ve diğer teorik alanlar: Felsefe, antropoloji, tarih, iktisat, sosyoloji vs...

* Metodoloji

* Deontoloji

HUKUKUN METODOLOJİSİ

METOT

Metot (fr.) → methotos →
izlenmesi gereken yol. Yöntem.

Metot, amaca en kısa yoldan,
en kısa sürede ve en doğru
şekilde ulaşmayı sağlar.

METODOLOJİ

Metodoloji (Yöntembilim): Metotların temellendirilmesi, metotların karşılaştırılması, eşleştirilmesi, değerlendirmesi, geliştirilmesi ve yeni metotlar aranmasını konu edinen disiplindir.

Metodolojinin konusu, bir disiplinde üretilen bilginin yahut yargıların doğruluğu meselesidir.

HUKUK METODOLOJİSİ

Hukuk metodolojisi ise, hukuki yargıların doğruluğu sorununu ve hukuki yargılara ulaşmanın doğru yöntemlerini konu edinir.

Hukuk metodolojisinin temel kaygısı;

hukukun uygulanmasına ilişkin faaliyetlerde başvurulabilecek metodolojinin ve metodolojiye dair pratiğin belirlenmesidir.

✓ **yasama** (legislation),

HUKUK NORMUNUN
İHDASI VE ANALİZİNE
İLİŞKİN METOT

✓ **hükme varma** (adjudication) ve

PRATİK
HUKUKTA
METOT

✓ **uyum** (compliance)

HUKUK ARAŞTIRMALARINDA
METOT

SORUN ...↔... ÇÖZÜM

HUKUKUN METODOLOJİK ARAÇLARI

- Retorik
- Mantık
- Semantik
- Hukuki Argümantasyon
- Hermönetik
- ...

METODOLOJİNİN VE METODOLOJİK ARAÇLARIN DOĞRU YA DA YANLIŞ KULLANIMI

D
O
Ğ
R
U

Y
A
N
L
I
Ş

SORU 4

ETİK

Etik; ahlâk felsefesinin kavramsal boyutunu ve ahlâkın teorik kısmını oluşturur.

Etik, iyi ve doğru kavramlarının ne olduğunu araştırmaktadır.

Etik daha çok kurallara dayalı davranışları ifade eder.

AHLÂK

Ahlak, belirli bir zaman diliminde belirli bir toplulukta kişilerin birbirleriyle ilişkilerinde neyin iyi neyin kötü olduğunu düşündükleri değerlendirme ve davranış normlarıdır.

Kişinin sonradan edindiği tutum ve davranışları;
Toplunun ise, benimsediği değer sistemlerini ifade eder.

Ahlâk davranışların duygusal boyutunu da içermektedir.

Etik insanı eylem yapmaya zorlamadan yalnızca eylem yapma düşüncesine ahlâki açıdan katkı yapar.

Etik ahlâk üretmez ama ahlâk üzerine konuşur. Etik ahlaksal olanla ilintili bütün sorunları çok genel, ilkesel ve soyut düzlemde tartışır.

— Immanuel Kant

(22 Nisan 1724 - 12 Şubat 1804)

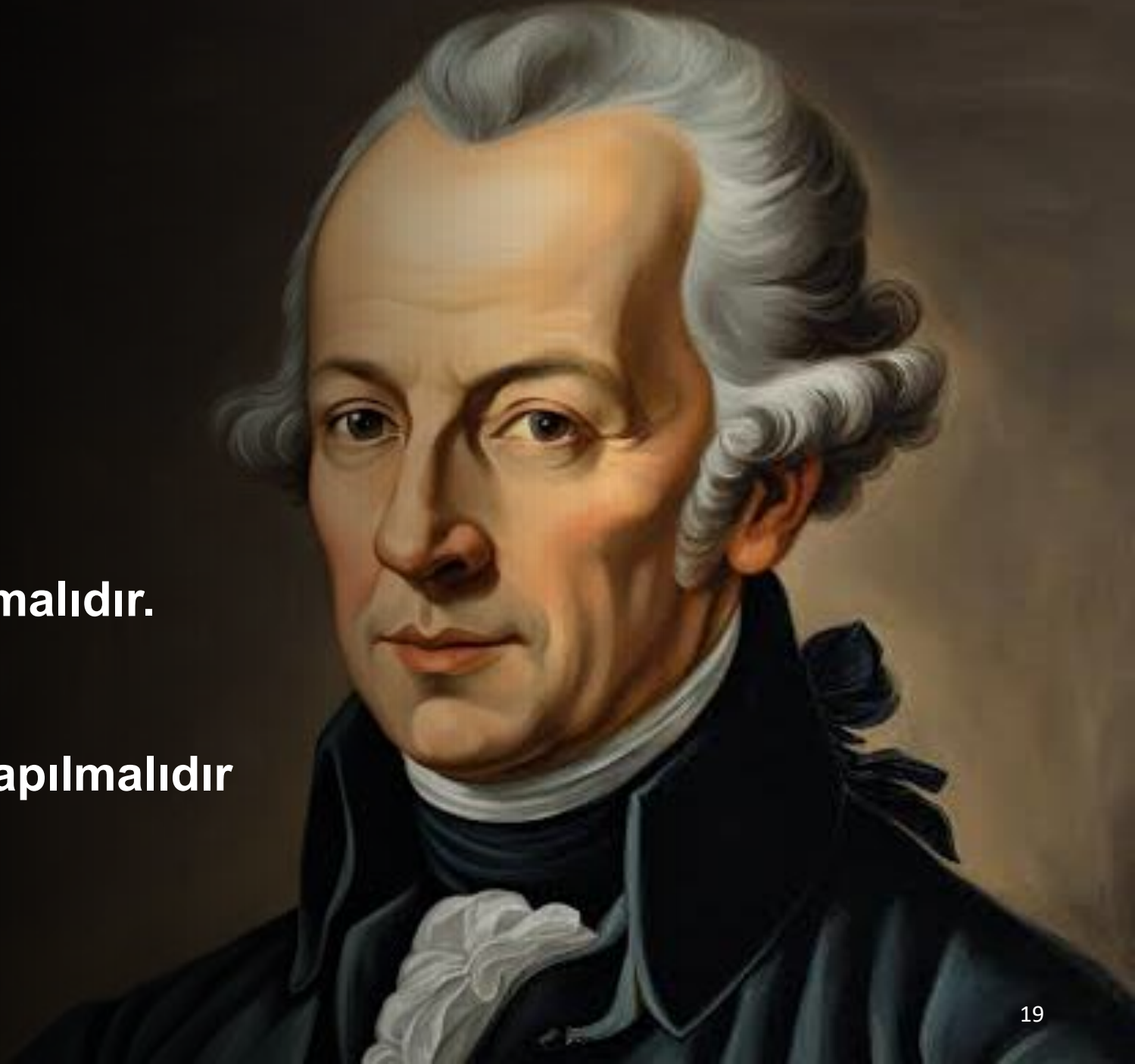
Kant'ın ahlak anlayışını belirleyen temel ilkeler:

1. İyi İrade İlkesi
2. Kategorik Emperatif (Koşulsuz Buyruk)
3. Görev Etiği (Deontoloji)
4. Özgürlük ve Ahlaki Sorumluluk

Kantçı Ahlakın Önemi

- Sonuç değil, niyet önemlidir.
- Ahlak evrensel kurallara dayanmalıdır.
- İnsanlar araç değil, amaçtır.
- Ahlaki eylem, görev bilinciyle yapılmalıdır

İYİ AVUKAT KİMDİR?

DEONTOLOJİ

Deontoloji bir ahlâk sistemi değil bir etik sistemidir.

“**Deontos ve Logos**” kelimelerinden türemiştir.

Deontos = Ödev, yapılması gerekenler

Logos = Bilim, bilgi anlamına gelmektedir.

DEONTOLOJİ → Yapılması gerekenin bilgisi

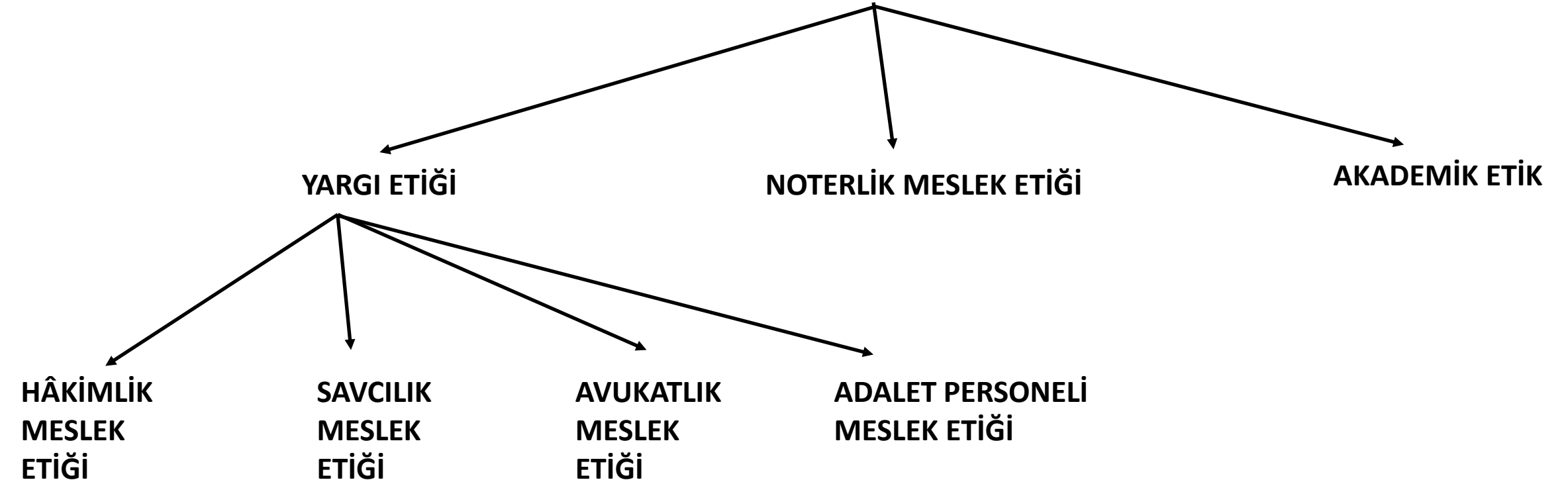
Etik,

- ✓ Yeni bir kural önerisidir
- ✓ Olması gerektiği düşünülen ve savunulananın dile getirilişidir
- ✓ Yani olması gerektiği düşünülenin nedenini sorgulayan bir alandır.
- ✓ Ne yapmalı? Sorusu ile birlikte Niçin yapmalı sorusunu araştırır.

Bir mesleği uygularken vazgeçilmez olan yani mutlaka uyulması gereken etik ilkeler o mesleğin deontolojisini oluşturur.

HUKUKUN AHLÂKÎ ETİĞİ

HUKUKUN DEONTOLOJİSİ

HÂKİMLİK MESLEK ETİĞİ'NE İLİŞKİN BELGELER

- Hâkimlerle İlgili Mevzuat Hakkında Avrupa Şartı
- Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığı Temel İlkeleri
- Bangalore Yargı Etiği İlkeleri & Bangalore Yargı Etiği İlkeleri Yorumu
- Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri
- Türk Yargı Etiği Bildirgesi (HSK)

HÂKİMLİK MESLEK ETİĞİ'NE İLİŞKİN BELGELER

- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin hâkimlerin bağımsızlığı, etkinliği ve sorumlulukları hakkında üye devletlere yönelik CM/Rec(2010)12 sayılı Tavsiye Kararı
- Hâkimlerin Magna Carta'sı, Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyi
- Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyinin (CCJE) başta etik, uygunsuz davranışlar ve tarafsızlık olmak üzere, hâkimlerin mesleki davranışlarını düzenleyen ilke ve kurallar hakkında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin dikkatine sunduğu 3 sayılı Görüş
- Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyinin yargı bağımsızlığı ve hâkimlerin azledilememesine ilişkin standartlar hakkında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin dikkatine sunduğu 1 sayılı Görüş

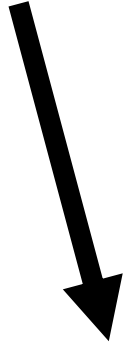
AVUKATLIK MESLEK ETİĞİ'NE İLİŞKİN BELGELER

- CCBE (Avrupa Baroları Ve Hukuk Birlikleri Konseyi) Avrupa'da Avukatların Temsilcisi
Avrupa'da Avukatlık Mesleğine İlişkin Temel İlkeler Tüzüğü Ve Avrupa'da Avukatların Tâbi Olduğu Meslek Kuralları
- Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları

HUKUKUN EPİSTEMOLOJİSİ

ONTOLOJİ

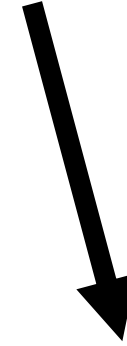
Tek tek nesne ve olaylarla ilgili değil, genel olarak varlık problemiyle ilgilenen bir felsefi disiplindir.

Var olan (bilinen) nasıl vardır?

EPİSTEMOLOJİ

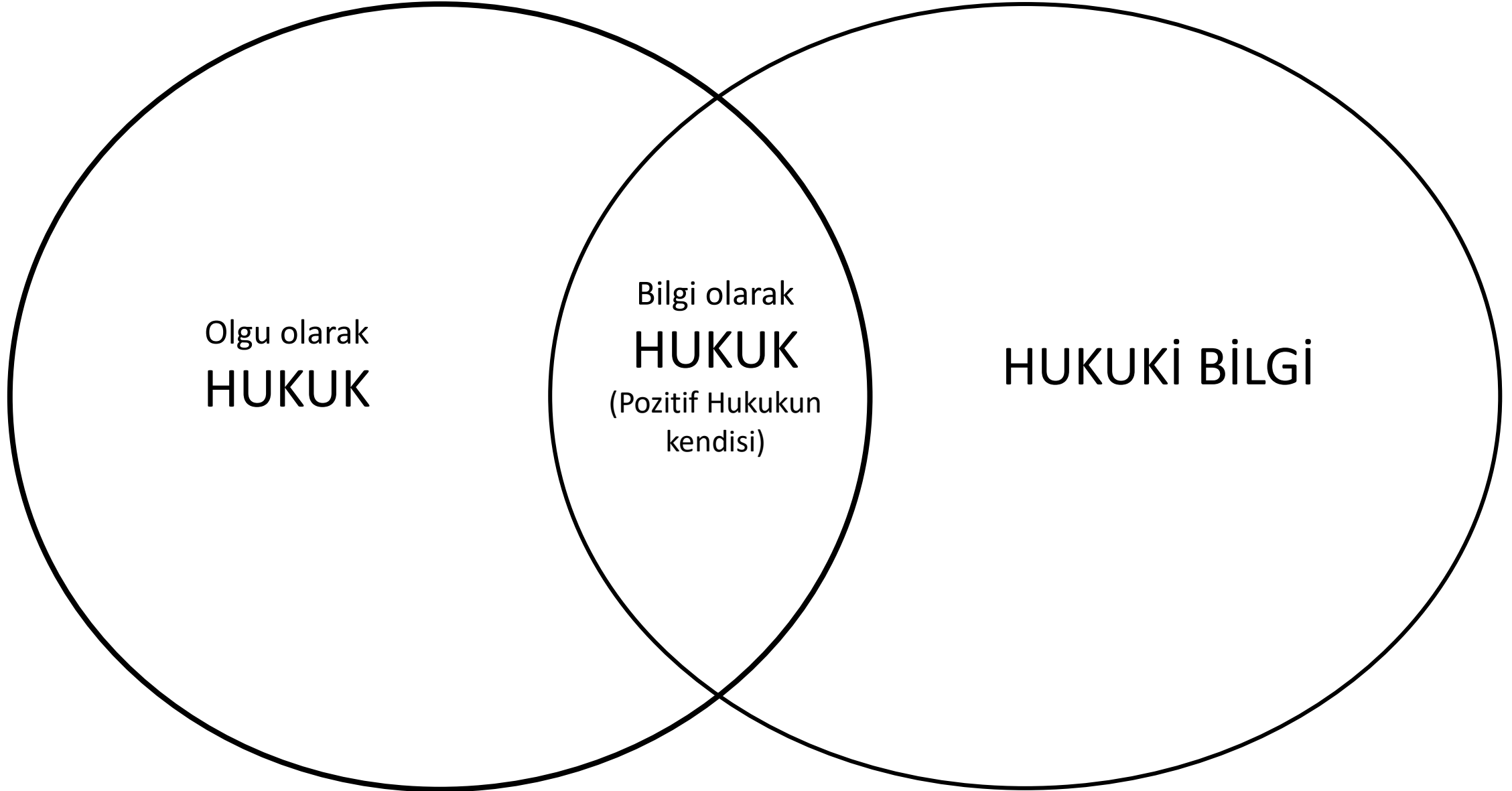
Bilginin bilinmesini amaçlar. Fakat bilmek için her şeyden önce bilginin ne olduğunun bilinmesi gerekir.

Bildiğimizi nasıl biliriz?

ONTOLOJİ

EPİSTEMOLOJİ

... konusunda doğru bilgi nedir?

.... konusunda doğru bilgiye
nasıl ulaşabiliriz?

-
- Rasyonalizmde=Akıl yoluyla
 - Empirizmde =Deneyim ile
 - Entüisyonizmde=Sezgi yoluyla
 - Determinizm=Neden-sonuç ilişkisiyle
 - Materyalizm=Gözlemlenebilir verilerle

Hukuk araştırmalarında

- literatür taraması,
- kaynakların sınıflandırılması ve
- incelenmesi.

**HUKUK
ARAŞTIRMALARI
METOTLARI**

**HUKUK ARAŞTIRMALARINDA
LİTERATÜR TARAMASI, KAYNAKLARIN
SINIFLANDIRILMASI VE İNCELENMESİ.**

**AKADEMİK
YAZIMDA
BİÇİM.**

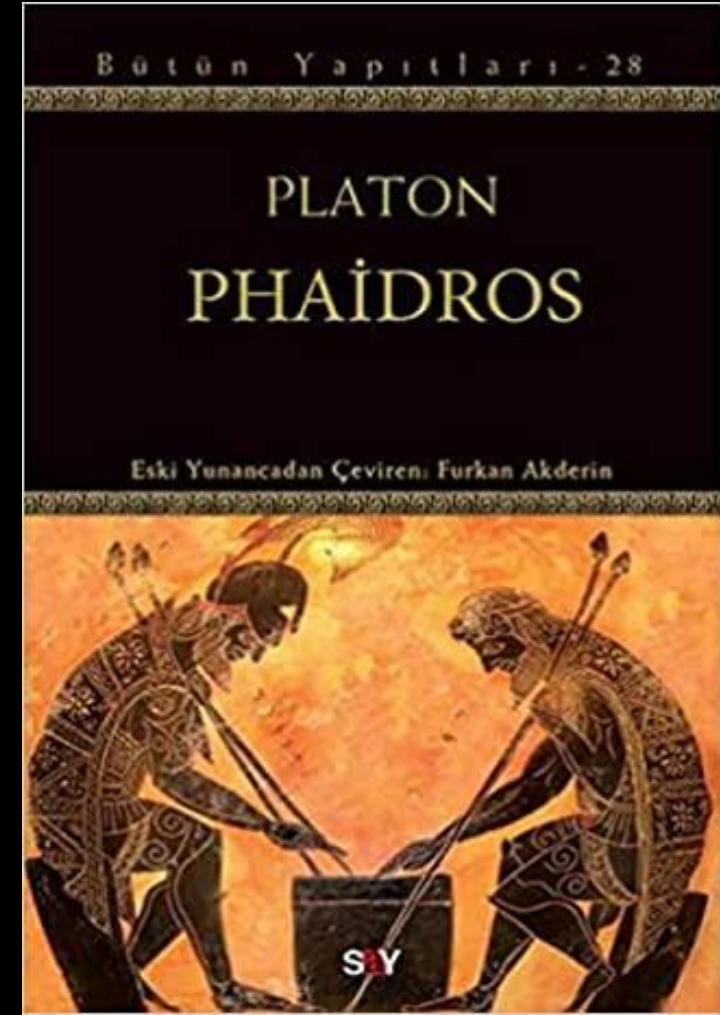
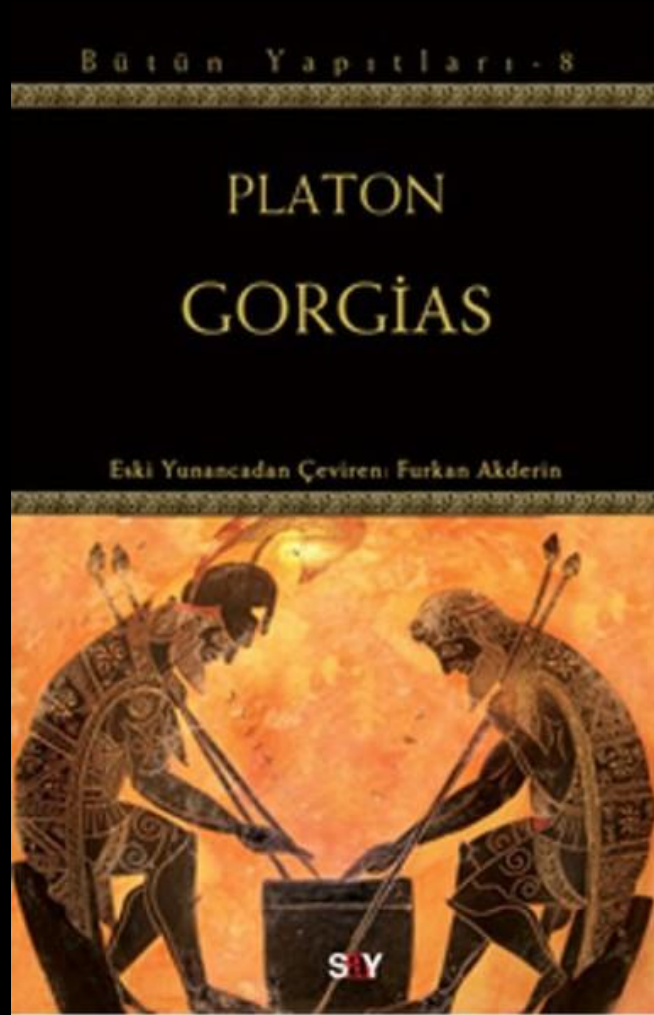
**ATIF
KURALLARI
.**

Hukukun Metodolojik Araçları I

Retorik, Mantık ve Mantığın Temel İlkeleri

RETORİK

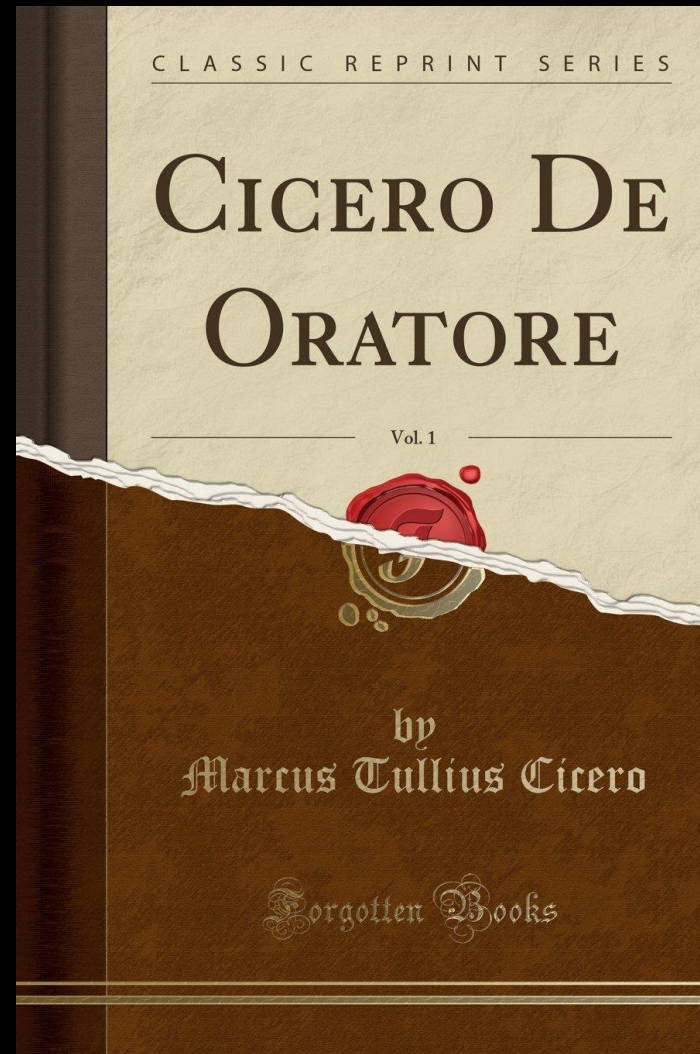
Retor - Hatip → Retorikos : Hitabet, belagat.

“Hatip olacak kişinin adaletin ne olduğunu bilmesine gerek yoktur, zira asıl önemli olan yargıç gibi davranacak olan kalabalığın neyi adil gördüğüdür. Neyin iyi veya soylu olduğu değil, kalabalığın neyi iyi ve soylu kabul ettiği önemlidir. İkna bunlarla sağlanır, hakikatle değil.”

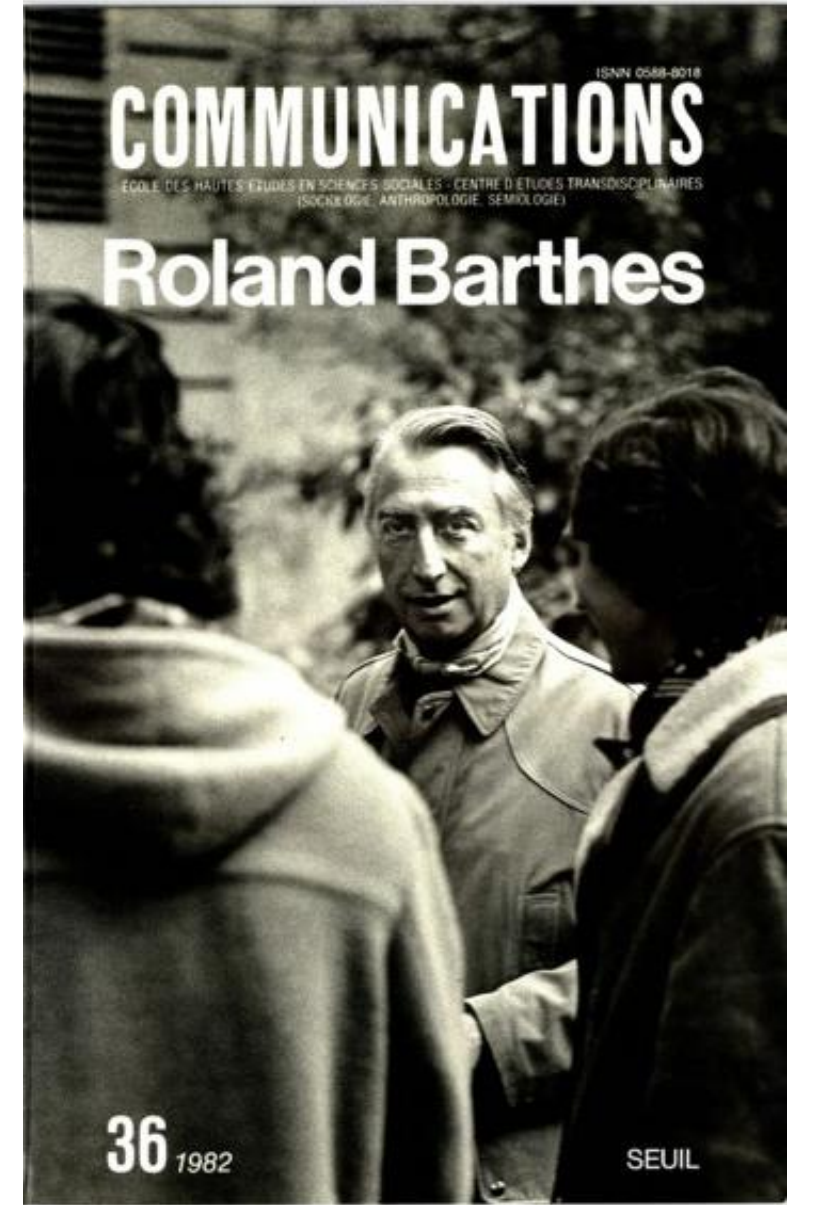
Phaidros, Platon.

RETORİK

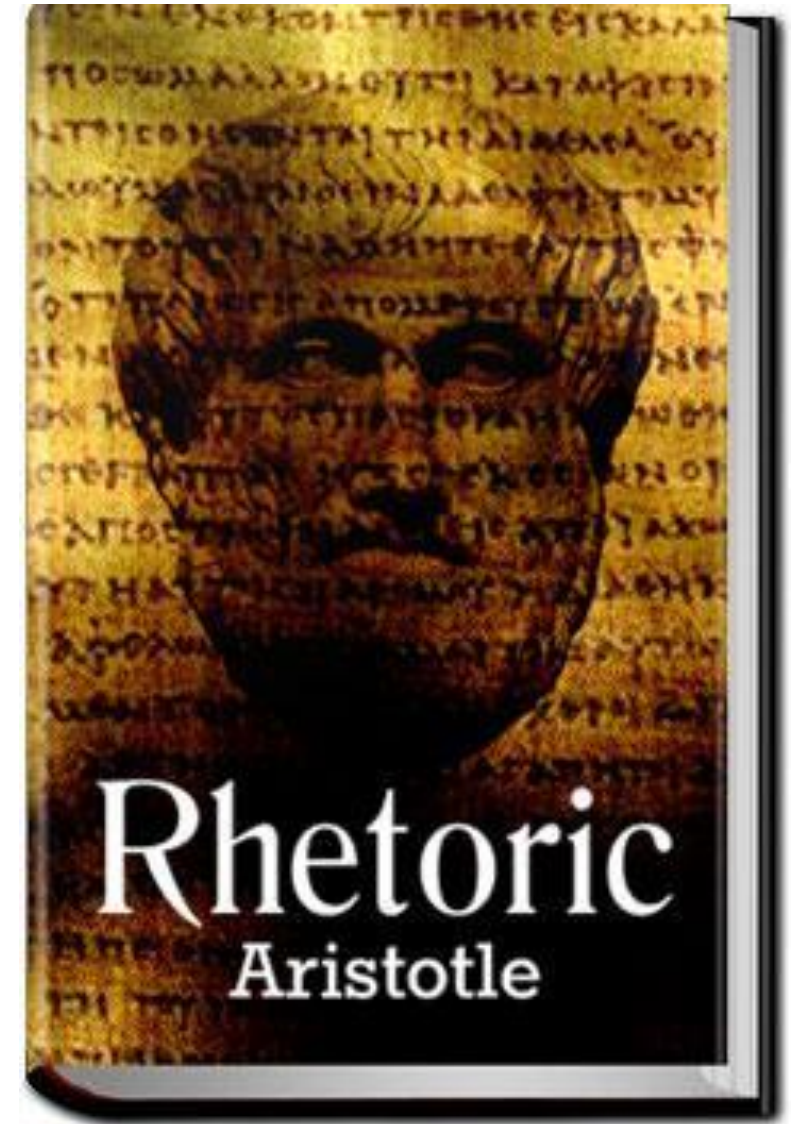
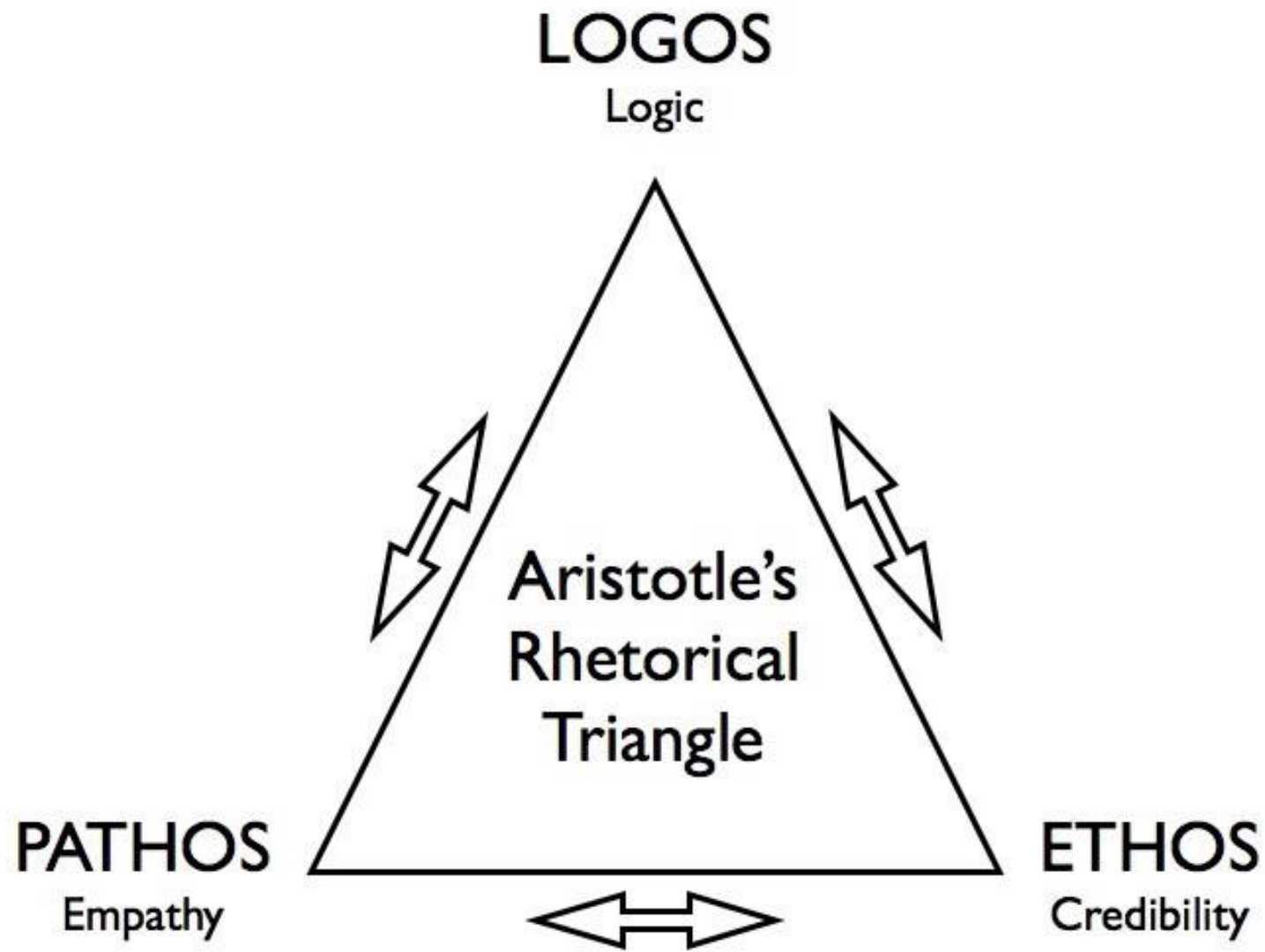

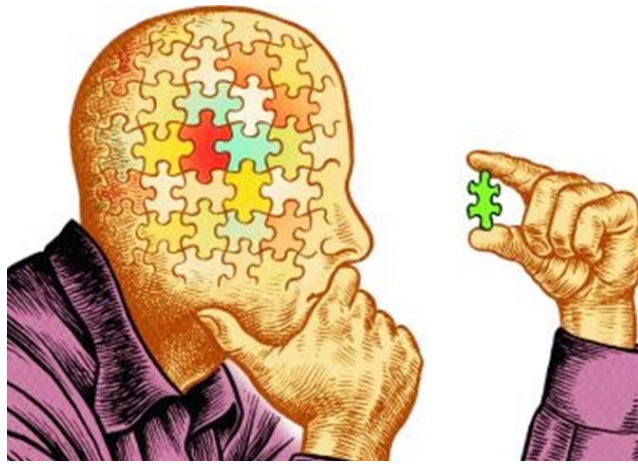
Roland Barthes'in sıralaması bakımından retorik'in çeşitli uygulama biçimleri:

1. Teknik olarak retorik, bahse konu olan fikrin doğruluğuna-yanlışlığına bakılmadan muhatabı ikna sanatıdır;
2. Öğretim yolu olarak, retor'un öğrencilerine ya da müşterilerine sanatını öğretmede yararlandığı egzersizler, dersler, sözlü sınavlar, vb. uygulamalarıdır;
3. Bilim ya da ön-bilim olarak, dilin etkisiyle ilgili fenomenleri gözlemleyen ve sınıflandıran, dili konu edinen bir üst-dildir;
4. Ahlâk olarak, hem dilin pratik bir amaca yönelik kullanım kılavuzu, hem de dilin teessür uyandırıcı kullanımına imkân veren ve sınırlarını çizen bir yasa metni, bir kurallar silsilesidir;
5. Sosyal pratik olarak, yönetici sınıflara sözün gücüne sahip olma imtiyazını verir;
6. Oyun pratiği olarak ise, retorikten türemiş bir "kara retorik"tir: alaycılık, küçümseme, ironi, parodiler, erotik imalar, liselivâri şakalar.

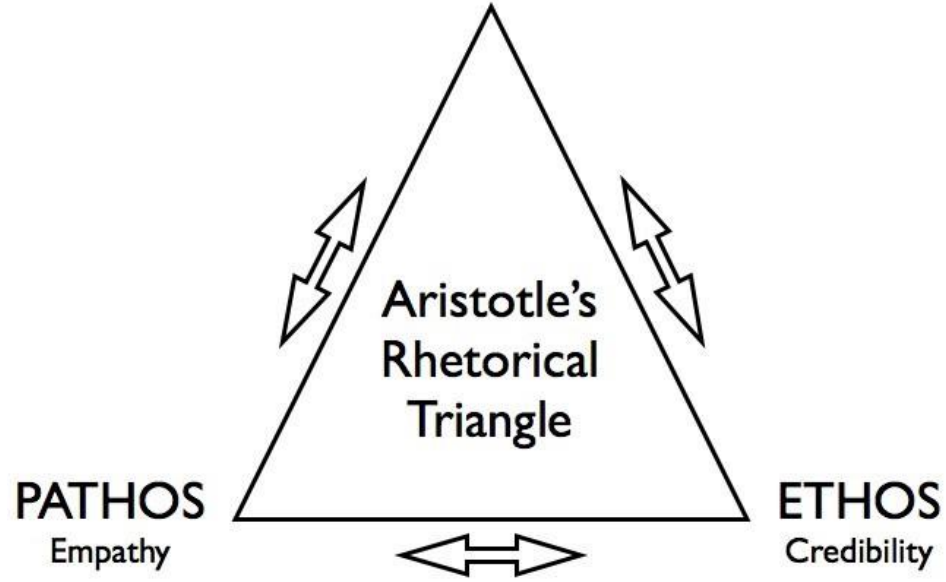

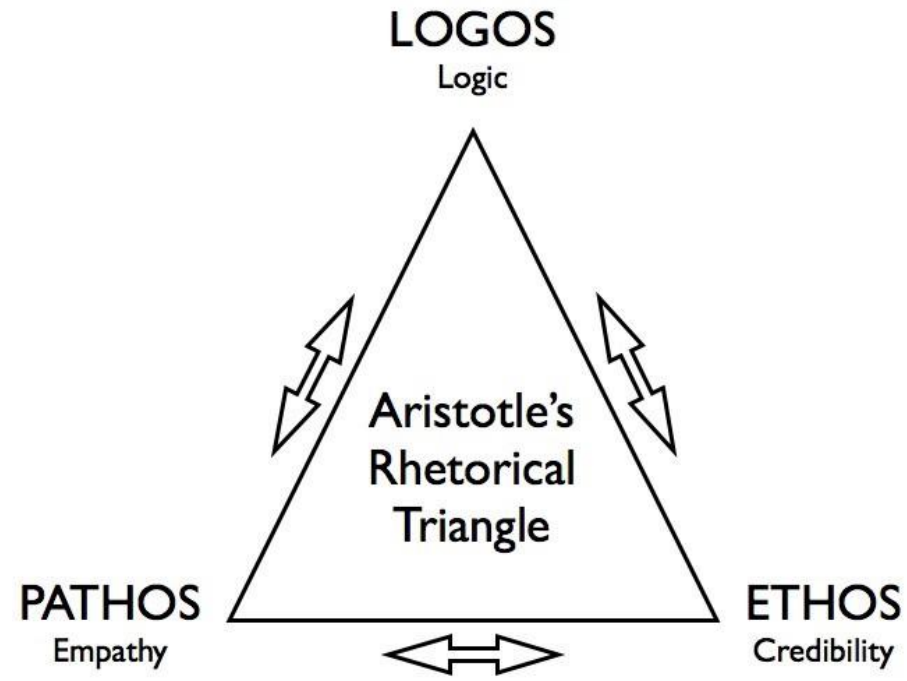
“L’Ancienne Rhétorique”, in:
Communications, n°16, Paris, s. 173-174.

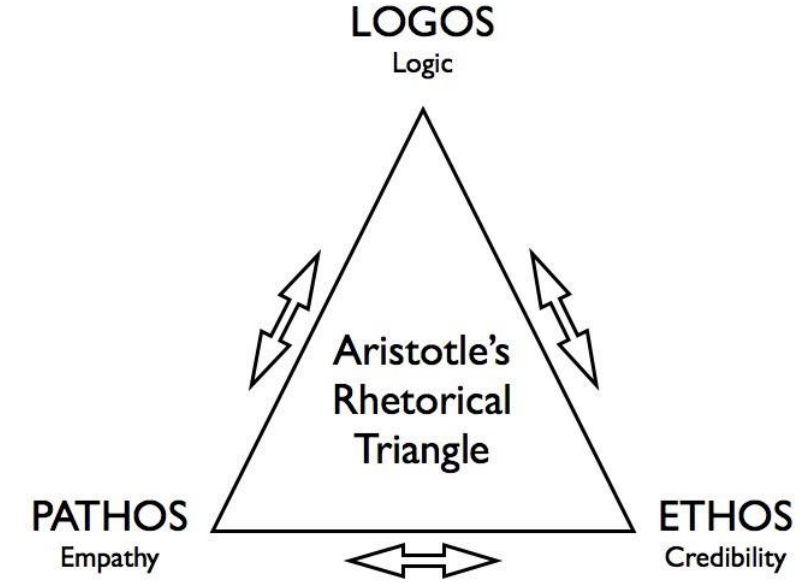

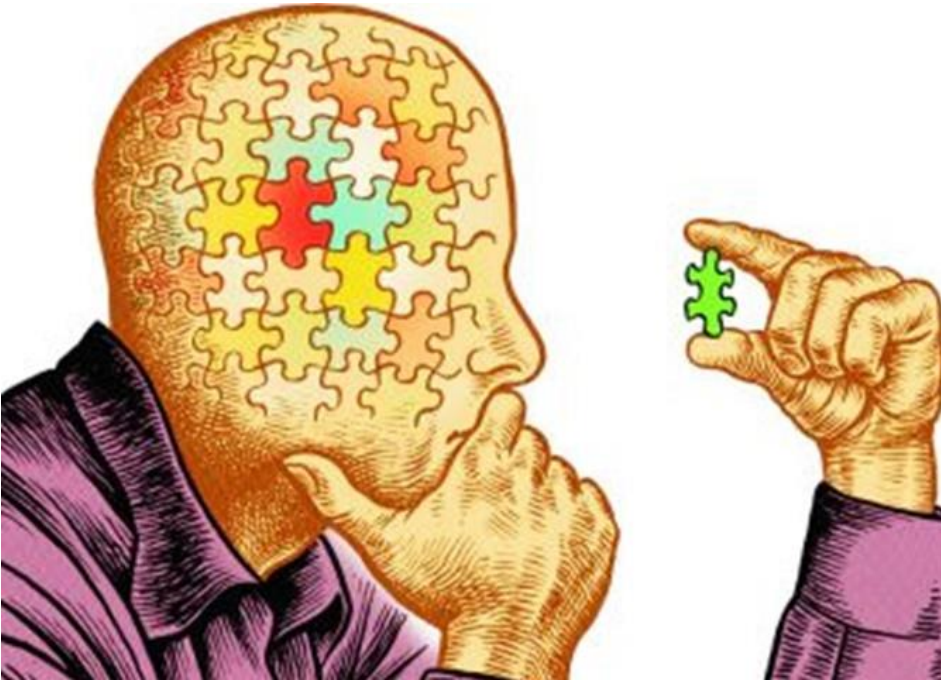

LOGOS
Logic

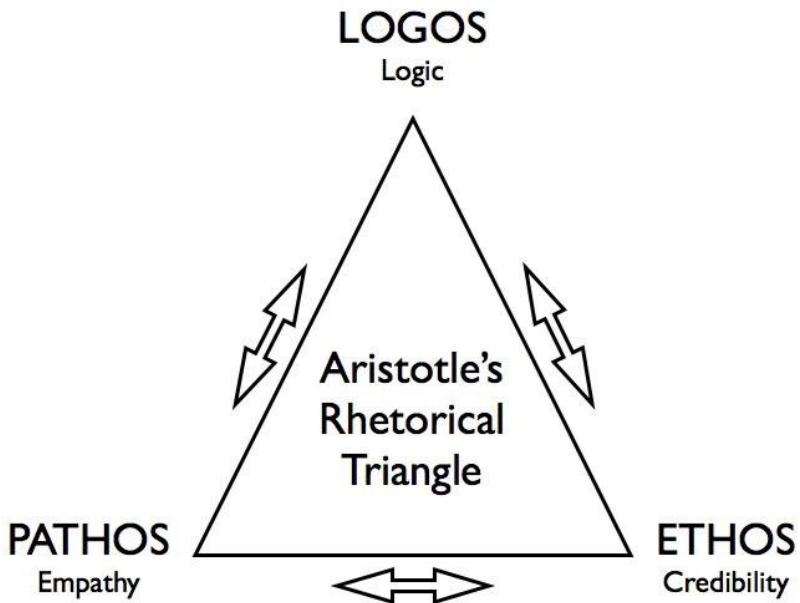

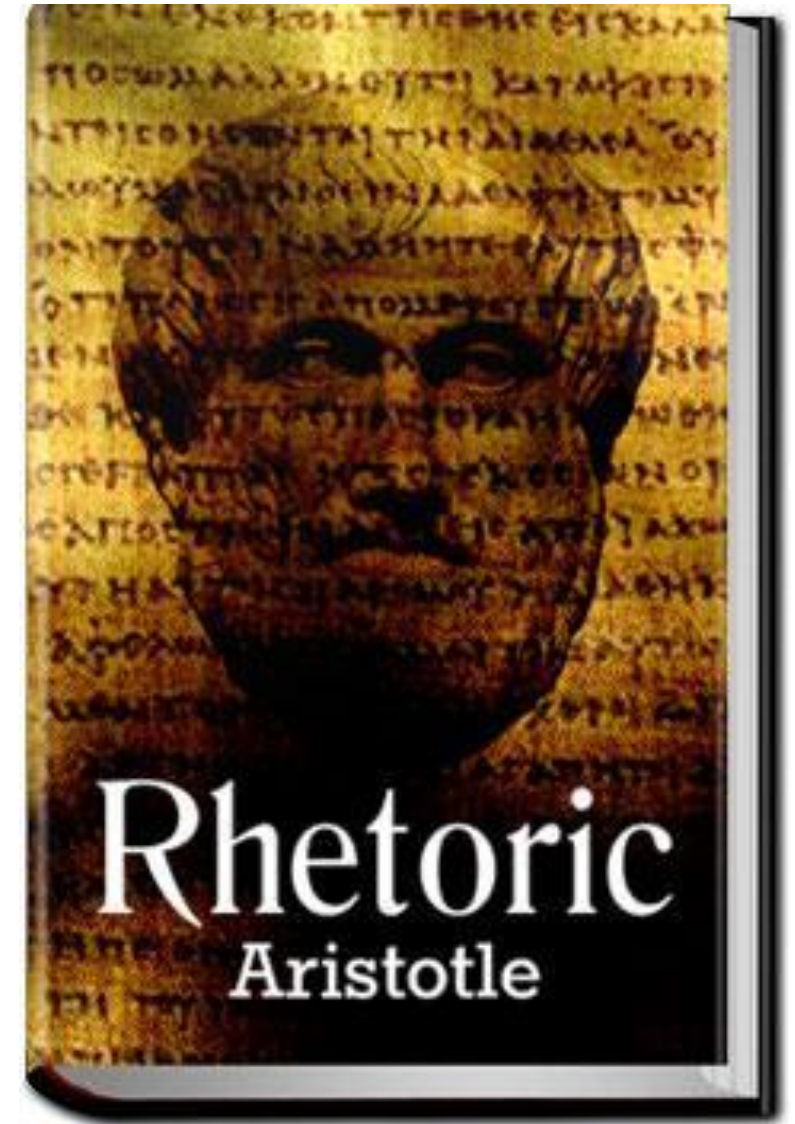
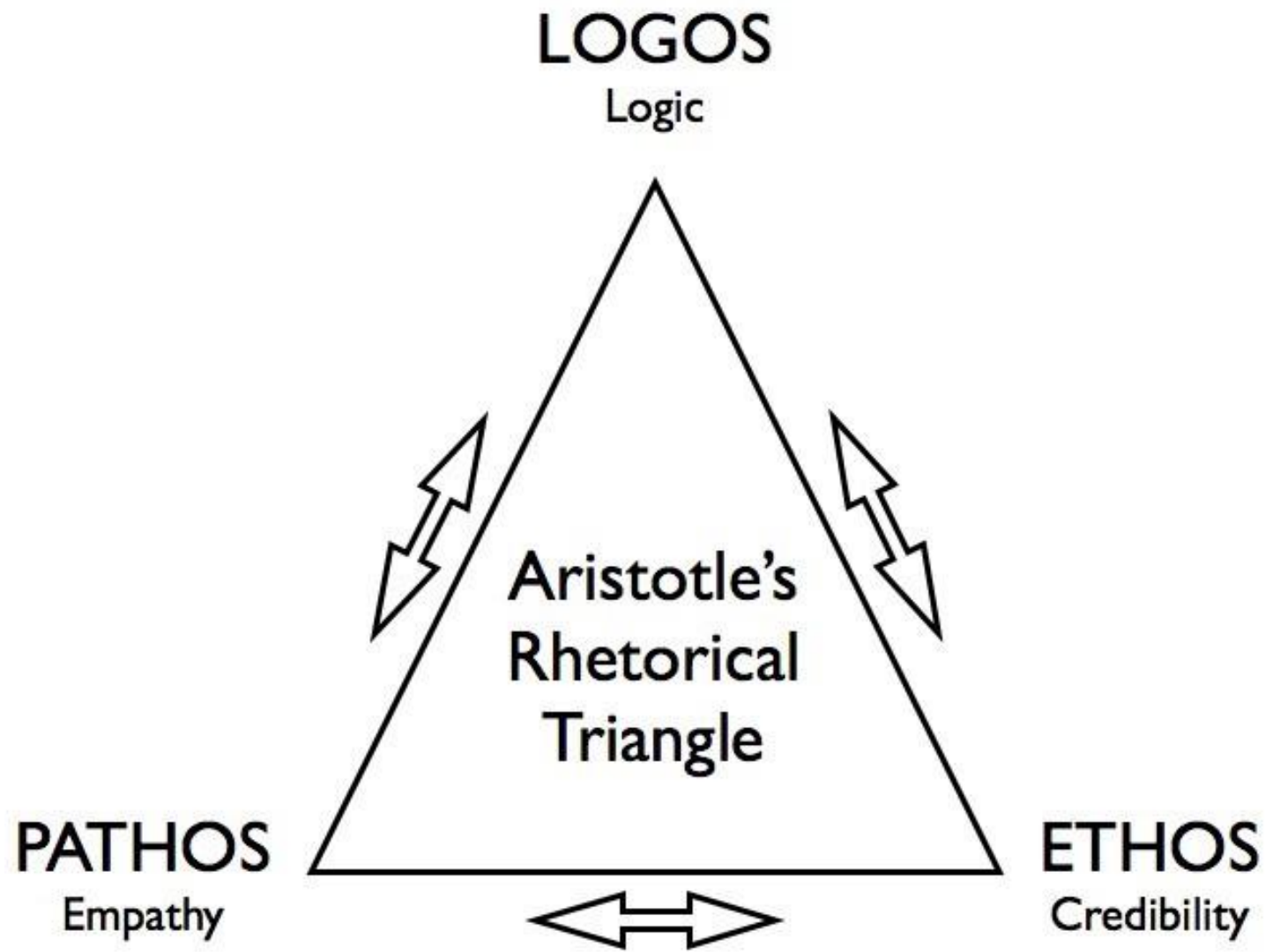
Argüman → Tez, iddia, sav; delil, kanıt

Çürütme → Bir argümanın doğru olmadığını gösterme işi

*Argüman + Çürütme = **ARGÜMANTASYON***

**Düzenli ve mantıki
iddialarda
bulunmadır.**

Argümantasyonda bilinmesi gereken en önemli hususlardan birisi
MANTIK'dır.

MANTIK NEDİR?

Kendi düşüncelerimizi geçerli olarak ifade etmemizi,
başkalarının düşüncelerini ise doğru anlamamamızı sağlayan,
akıl yürütme, metoduna ***mantık*** diyoruz.

MANTIK

Mantık, doğru düşünmenin kurallarını inceleyen bir felsefi disiplindir.

Mantık, zihni hatadan koruyan bir bilim şeklinde de nitelendirilir.

Mantık, bilginin doğruluğunu değil, doğru olması için hangi koşulları taşıması gerektiğini ve hangi durumlarda yanlış olduğunu anlamaya yarar.

Mantık böylece ilmin kurallarına uygun bir şekilde aklını kullanan kişinin, duygulardan ve duygulardan kaynaklanan hatalardan kurtulmasını sağlar.

Mantık hem bilimdir hem de yöntemdir. Yani mantığın teorik ve pratik olmak üzere iki özelliği vardır. Teorik yönü ile mantıklı düşünme biçimini tespit eder. Pratik yönüyle ise mantıklı düşünme ve akıl yürütme metotlarını gösterir.

Hukuk - Mantık İlişkisinde Mantığa Giriş İçin Kavramsal Çözümleme

HUKUK MANTIĞININ BÖLÜMLERİ

BİÇİMSEL MANTIK

1. Önerme
2. Argüman
3. Öncül
4. Çıkarım
5. Sonuç
6. Geçerlilik
- 7 .Yargı

Zihninin **kendi içindeki** tutarlılığını araştırır.

Zihninin kendi kendisine uygunluğu.

METODOLOJİ

Hukuki yargıların doğruluğu sorununu ve hukuki yargılara ulaşmanın doğru yöntemlerini konu edinir.

Zihninin **kendi dışındaki** tutarlılığını araştırır.

Zihin ile şeyler arasındaki tutarlılık.

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme

2. Argüman

3. Öncül

4. Çıkarım

5. Sonuç

6. Geçerlilik

7 .Yargı

1. Önerme (proposition / propsito):

Bir dilin söz dizimine ve kelimelerin anlamlarına uygun olarak ifade edilen hüküm cümlelerine, *önerme* adı verilir.

Önerme doğru önerme olabileceği gibi yanlış önerme de olabilir.

Ankara, Türkiye'nin başkentidir. → Doğru Önerme

Ankara Denizli'nin batısında yer alır. →Yanlış Önerme

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme
- 2. Argüman**
3. Öncül
4. Çıkarım
5. Sonuç
6. Geçerlilik
- 7 .Yargı

2. Argüman (argument / argumentum):

Bir iddiayı ya da bir tezi, doğrulamak veya güçlendirmek amacıyla, bir ya da daha fazla sayıda öncül ya da kabulden belli bir sonucun çıkarsandığı kanıtlama tarzına *argüman* denir.

Örnek:

Evrenin bir başlangıcı vardır. (öncül)

Her başlangıç bir olaydır. (öncül)

Her olayın bir sebebi vardır.(öncül)

Evrenin başlangıcı bir olaydır.(çıkarım)

Evrenin başlangıcının bir sebebi vardır.(sonuç)

ARGÜMAN

Bir argümanın üç bileşeni olur:

Öncülleri (premises), çıkarımı (deduction) ve sonucu (conclusion).

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme
2. Argüman
- 3. Öncül**
4. Çıkarım
5. Sonuç
6. Geçerlilik
- 7 .Yargı

3. Öncül (premise):

Akıl yürütmeyi belli bir sonuca ulaştırmada temel alınan veya bir çıkarım için esas alınan önermeye *öncül* adı verilir.

Bir argümanın sonuca varabilmek için, genellikle birden çok öncüle gereksinimi olur.

Ayrıca bir argümanda öncül görevi gören bir önerme, bir başka argümanda sonuç yerine geçebilir.

Örnek:

Evrenin bir başlangıcı vardır. (öncül)

Her başlangıç bir olaydır. (öncül)

Her olayın bir sebebi vardır.(öncül)

Evrenin başlangıcı bir olaydır.(çıkarım)

Evrenin başlangıcının bir sebebi vardır.(sonuç)

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme
2. Argüman
3. Öncül
- 4. Çıkarım**
5. Sonuç
6. Geçerlilik
- 7 .Yargı

4. Çıkarım (deduction):

Doğru olduğu kabul edilen öncüllerden elde edilen sonuçtur.

Bir veya daha çok ifade, hüküm yada önermeden başka bir ifade hüküm ya da önermeye ulaşılmasına *çıkarım* denir.

Çıkarım tek bir öncülle olabileceği gibi birden fazla öncülle de olabilir.

Tek bir öncülden sonuca gidilen yani bir öncül ve bir sonuç önermesinden oluşan doğrudan çıkarım denir.

Su kaynadığında sıcaklığı 100 dereceyi bulur.

Kaynayan suya giren el yanar.

En az iki öncül ve bir sonuç önermesinden kurulan yani en az üç önermeden oluşana ise, dolaylı çıkarım.

Su kaynadığında sıcaklığı 100 dereceyi bulur.

Tenceredeki su kaynamıştır.

Tenceredeki suya elini sokarsan yanarsın.

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme	2. Argüman	3. Öncül	4. Çıkarım	<u>5. Sonuç</u>	6. Geçerlilik	7 .Yargı

5. Sonuç (conclusion):

Sonuç, bir argümanı oluşturan öncüllerden doğru bir akıl yürütme ile ulaşılan şeydir.

Sonuç, bir argümanın son önermesidir, genel olarak “o halde”, “öyleyse”, “sonuç olarak”, “bundan dolayı” , “bu nedenle” gibi bağlaçlarla başlar.

Bir argümandaki son çıkarım olarak, ispatlamaya çalışılan iddiayı içerir.

Bir argümandaki sonuç (kaynayan suya sokulan elin yanacağı iddiası)

başka bir argümanda öncül olabilir. (kaynayan suya elin sokulmaması gerektiği iddiası)

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme
2. Argüman
3. Öncül
4. Çıkarım
5. Sonuç
- 6. Geçerlilik**
- 7 .Yargı

6. Geçerlilik & Geçersizlik (validity & invalidity):

Bir argümanda öncül ya da öncüller sonucu kaçınılmaz kılıyorsa, o argümanın **geçerli** olduğu söylenir.

İskambil bir deste kağıt ile oynanır.
Bir deste kağıdımız yok.
O halde iskambil oynayamayız.

Sonucun öncüllerden çıkarıldığı bir argüman, *geçerli* olarak nitelenirken, sonucu öncüllerden zorunlu olarak çıkarılmayan, öncülleri sonucu desteklemeyen veya doğrulamayan çıkarım ya da argüman *geçersiz* olarak nitelenir.

Örneğin, öncüller teker teker doğru, ama çıkarım geçersiz olduğu için argüman da geçersiz olabilir.

İskambil bir deste kağıt ile oynanır.
Tavla iki kişiyle oynanır.
O halde iskambil oynayamayız.

BİÇİMSEL MANTIĞIN TEMEL KAVRAMLARI

1. Önerme

2. Argüman

3. Öncül

4. Çıkarım

5. Sonuç

6. Geçerlilik

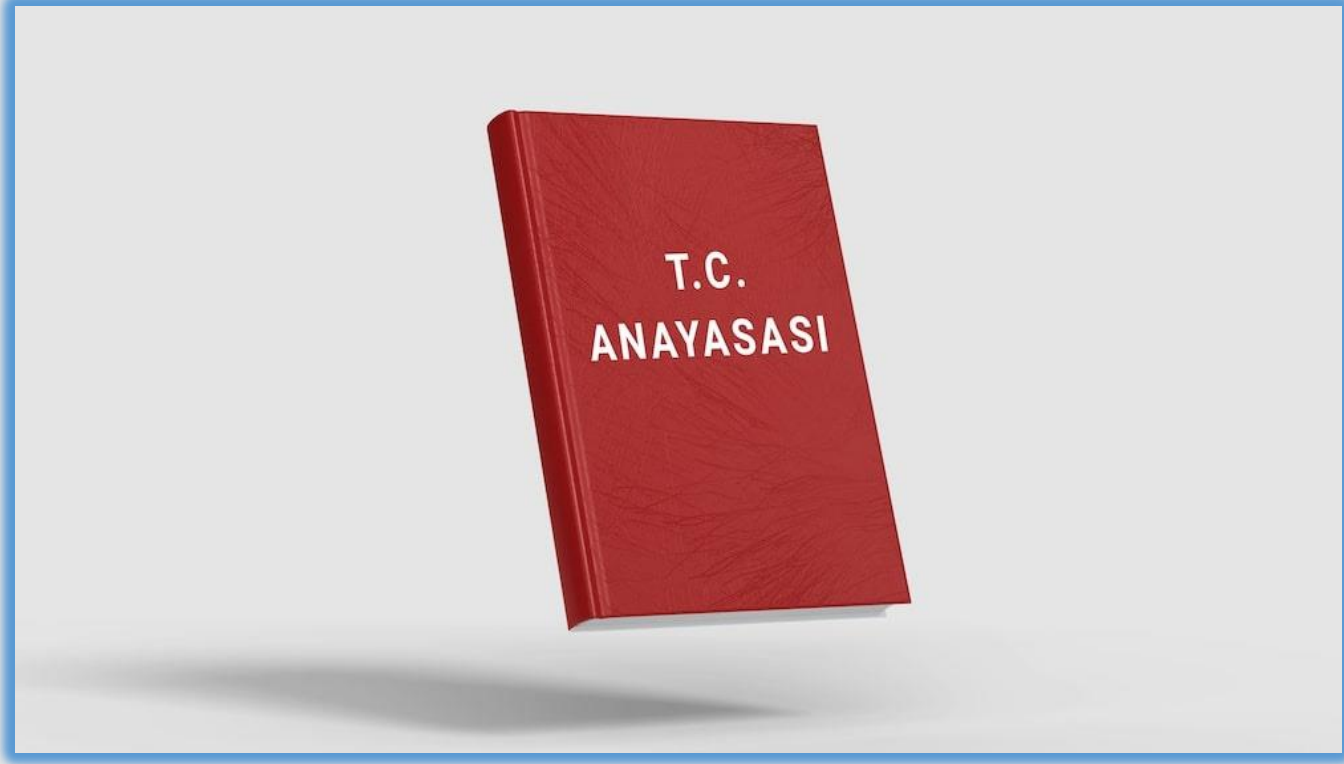
7. Yargı

7. Yargı (judgement):

Bir cümlenin ya da önermenin doğruluk veya yanlışlığını belirleme işlemine *yargı* diyoruz.

Yargı, aklımızın belirli bir içeriği herhangi bir konuda tasdik ya da inkar etme işlemidir.

Bu yönüyle **yargı aslında bir inanç oluşturmazdır.**

ANAYASA m. 138/1

Hakimler, görevlerinde
bağımsızdırlar;
Anayasaya, kanuna ve
hukuka uygun olarak
vicdanı kanaatlerine
göre hüküm verirler.

Temel Mantık İlkeleri

Özdeşlik

$$p=p$$

Bir akıl yürütmede her kavram ve önerme kendisiyle aynı manada olmalıdır.
"Bir şey ne ise odur"

Çelişmezlik

$$p \neq p$$

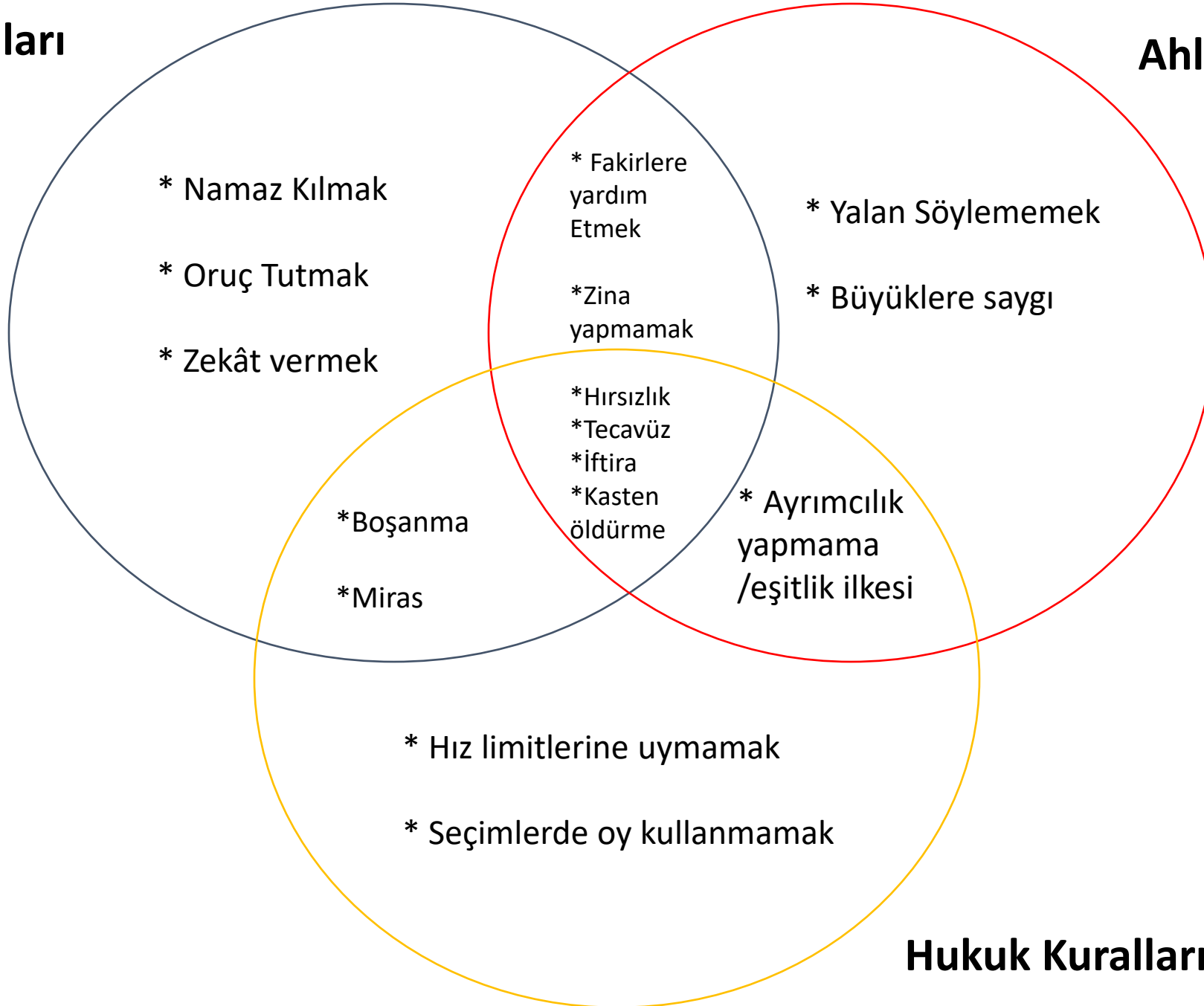
Bir şey hem kendisi hem de başkası olamaz.
Bir şey aynı anda hem doğru hem de yanlış olamaz.
Aynı özdeşlik ilkesi gibi kavram veya önermeler kendisiyle çelişmemelidir.

Üçüncü Durumun Olanaksızlığı

Bu ilke, bir önermenin ya doğru ya yanlış olacağını ifade eder.
Buna göre bir önerme hem doğru hem yanlış olamaz.

Din Kuralları

Ahlâk Kuralları

Hukuk Kuralları

Temel Mantık İlkeleri

Özdeşlik

Bir akıl yürütmede her kavram ve önerme kendisiyle aynı manada olmalıdır.

"Bir şey ne ise odur"

+

Çelişmezlik

Bir şey hem kendisi hem de başkası olamaz.

Bir şey aynı anda hem doğru hem de yanlış olamaz.

+

Üçüncü Durumun Olanaksızlığı

Bu ilke, bir önermenin ya doğru ya yanlış olacağını ifade eder.

Bu mantığa göre bir önerme hem doğru hem yanlış olamaz.

+

Yeter Sebep İlkesi (Belirsizlik)

Her yargının doğruluğu için bir başka yargı gereklidir.

Aristoteles

Leibniz

TEMEL MANTIKSAL AKIL YÜRÜTME METOTLARI

TÜMEVARIM: Birden fazla özel öncülden genele ilişkin bir yargı çıkarma.

A öğrenci yurdunun yemekhanesinde yemekler kötüdür.

B öğrenci yurdunun yemekhanesinde yemekler kötüdür.

C öğrenci yurdunun yemekhanesinde yemekler kötüdür.

Öğrenci yurtlarının yemekhanelerinde yemekler kötüdür.

TÜMDENGELİM: Bir genel öncülden özele ilişkin bir yargı çıkarma.

Tüm insanlar ölümlüdür.

Sokrates insandır.

Sokrates Ölümlüdür.

ANALOJİ/BENZEŞTİRME: Aynı niteliklere sahip nesnelerin benzeştirilmesi ile bir yargı çıkarma.

Yunanistan ve Türkiye aynı enlemedir.

Yunanistan'da yazlar sıcak geçer.

Öyleyse Türkiye'de de yazlar sıcak geçer.

Mantığın Hukukta Kullanımı

TEMEL MANTIK İLKELERİNİN HUKUK MANTIĞINDA KULLANIMI ÖRNEKLERİ

Özdeşlik & Çelişmezlik & Üçüncü Durumun Olanaksızlığı

Şaka beyanına hukuki sonuç bağlanmaz.

Şaka kastı kaldırmaz.

Yeter Sebep İlkesi

İllyet bağı

- Ortak İllyet
- Yarışan İllyet
- Önüne geçen İllyet
- İllyet bağıının kesilmesi

Mantığın Hukukta Kullanımı

ÖRNEKLER

Özdeşlik & Çelişmezlik & Üçüncü Durumun Olanaksızlığı

Şaka beyanına hukuki sonuç bağlanmaz.

Şaka kastı kaldırmaz.

Yeter Sebep İlkesi

İllyet bağı

Mantığın Hukukta Kullanımı

Yeter Sebep İlkesi → İllyet bağı

Şart Teorisi - Uygun İllyet Teorisi - Hukuka Aykırılık Bağı

→ Birden fazla sebebin varlığı halinde
illyet

- - Ortak İllyet
- - Yarışan İllyet
- - Önüne geçen İllyet

→ İllyet bağıının kesilmesi

Mantığın Hukukta Kullanımı

Yeter Sebep İlkesi → İllyet bağı

Şart Teorisi - Uygun İllyet Teorisi - Hukuka Aykırılık Bağı

→ Birden fazla sebebin varlığı halinde
illyet

- - Ortak İllyet
- - Yarışan İllyet
- - Önüne geçen İllyet

→ İllyet bağıının kesilmesi

Mantığın Hukukta Kullanımı

TEMEL MANTIKSAL AKIL YÜRÜTME METOTLARI

***TÜMEVARIM:** Birden fazla özel öncülden genele ilişkin bir yargı çıkarma.*

***TÜMDENGELİM:** Bir genel öncülden özele ilişkin bir yargı çıkarma.*

***ANALOGİ/BENZEŞTİRME:** Aynı niteliklere sahip nesnelerin benzeştirilmesi ile bir yargı çıkarma.*

Hukukun Metodolojik Araçları II

SEMANTİK

Genel Semantik

Kuramsal anlambilim olarak da adlandırılır.

İletişim aracı olan dili psikoloji, sosyoloji ve mantık açısından inceleyen bir semantik dalıdır.

Anlama dair genel geçer bir çerçeve ve genel geçer kurallar belirlemeyi amaçlar.

Felsefi Semantik

Esasen mantıksal pozitivizmin bir dalıdır. Burada öne çıkan, kelimeler arasındaki ilişkidir.

Kelimenin gerçek anlamı, yan anlamı, mecaz anlamı gibi nitelikler felsefi anlambilim yaklaşımını oluşturur.

Dilbilimsel Semantik

Dil biliminin alt alanı olan semantik, dilsel göstergelerin anlamını araştırır.

Dilsel göstergeler, sözlü ve yazılı biçimlerle ilgili olan bütün ifadelerdir.

Felsefi Semantik

Ör:

- Çaya gidiyorum

Ör:

- Odadaki resme uzun uzun **baktı**. (Gözle izlemek)
- Kardeşime yaşlı bir dadı **bakıyor**. (İhtiyaçlarını karşılamak)
- Buradaki evlerin balkonları hep denize **bakar**. (Denize yönelmek, deniz tarafında olmak)
- Sen babamın böyle konuştuğuna **bakma**. (Aldırma)
- Baktı** ki bu iş böyle olmayacak, hemen yola koyuldu. (Anladı ki)

Dilbilimsel Semantik

Morfemler < Kelimeler < Cümleler < Metinler

Bütün bu birimler “gösterge” görevini yerine getirir.

Leksikografik Semantik: Kelimelerin ve morfemlerin anlamlarıyla uğraşan dilbilimsel semantik alanıdır.

Tarihsel Semantik: Bir kelimenin anlamının zaman içerisinde değişmesini gözlemler.

Kültürlerarası Semantik: Kelimelerin farklı kültürlerdeki karşılıkları üzerinden yapılan bir çözümlemedir.

İletişim halinde olan kişilerin yaşadıkları kültür bağlamında ve sözlüklerde yazıldığı biçimde kelime kullandıkları için semantikte yanlış anlaşılma potansiyeli vardır. Bundan dolayı da semantik bozukluklar, yanlış anlamalar ya da anlaşmazlıklar ortaya çıkmaktadır.

Dilbilimsel Semantik

Morfemler < Kelimeler < Cümleler < Metinler

Bütün bu birimler “gösterge” görevini yerine getirir.

Leksikografik Semantik: Kelimelerin ve morfemlerin anlamlarıyla uğraşan dilbilimsel semantik alanıdır.

Tarihsel Semantik: Bir kelimenin anlamının zaman içerisinde değişmesini gözlemler.

Kültürlerarası Semantik: Kelimelerin farklı kültürlerdeki karşılıkları üzerinden yapılan bir çözümlemedir.

İletişim halinde olan kişilerin yaşadıkları kültür bağlamında ve sözlüklerde yazıldığı biçimde kelime kullandıkları için semantikte yanlış anlaşılma potansiyeli vardır. Bundan dolayı da semantik bozukluklar, yanlış anlamalar ya da anlaşmazlıklar ortaya çıkmaktadır.

Hukukun Metodolojik Araçları III

HERMENÖTİK

Hukukun Metodolojik Araçları III
HERMENÖTİK

Wilhelm Dilthey
1833-1911

Martin Heidegger
1889-1976

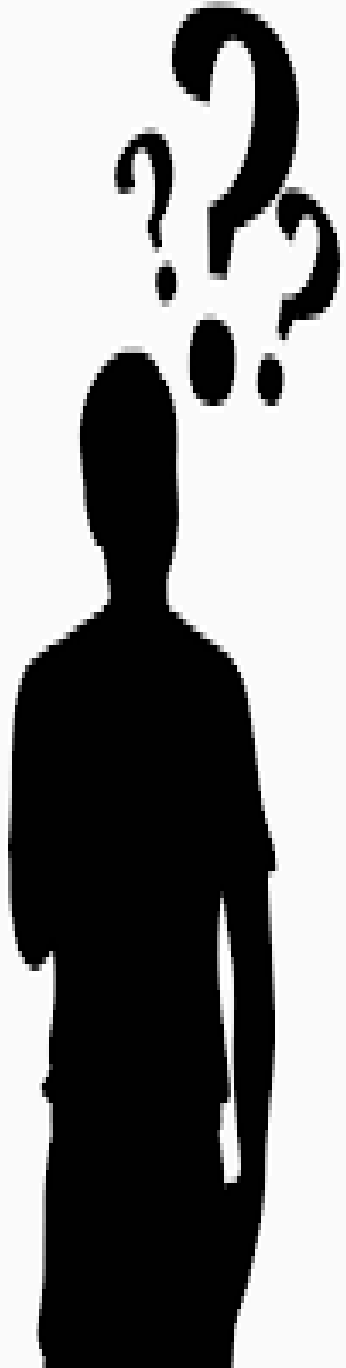
Hans-Georg Gadamer
1900-2002

HERMENÖTİK

YORUM:

*Bir yazının veya bir sözün,
anlaşılması güç yönlerini açıklayarak aydınlığa kavuşturma.*

- Acaba belli bir zamanda, daha önceki bir zamanın hazırlayıp ortaya koyduğu hukuk kuralına nasıl bir anlam vermek gerekir?
- Önceye ait bir kural bugünün sorunlarına nasıl uygulanacak?
- Bir metinde yorumun sınırı nasıl çizilecek?
- Her tür yorum eşdeğerde midir?
- Bir metnin anlamı yazarının (yani kanun koyucunun) niyeti ile mi sınırlıdır yoksa okur (kanunun muhatapları) metinden ne anlıyorsa anlam o mudur?

MELİKE BELKIS AYDIN
Doktora tezi

HUKUKA HERMENEUTİK YAKLAŞIM: HANS-GEORG GADAMER'İN FELSEFİ HERMENEUTİĞİ

- ÜÇÜNCÜ BÖLÜM, s. 116-177. -

Uğur AYDIN,

**HERMENEUTİK: ESKİ BİR YORUM YÖNTEMİNİN YENİDEN GÜNDEME GELİŞİ VE
HUKUK ALANINA UYGULANMASI,**

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi,
Yıl 1983, Cilt 38, Sayı 1, s. 181-195.

SINAVLARINIZDA BAŞARILAR DİLERİM.

